

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ & ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ**

**ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗΣ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ
ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΠΤΗΣΕΩΝ
(ΕΔΑΑΠ)**

**ΠΟΡΙΣΜΑ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΕΩΣ
ΑΤΥΧΗΜΑΤΟΣ ΠΙΤΑΜΕΝΗΣ ΑΘΛΗΤΙΚΗΣ
ΣΥΣΚΕΥΗΣ την 30/09/2001**

11 / 2003

ΠΟΡΙΣΜΑ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΕΩΣ ΑΤΥΧΗΜΑΤΟΣ

11 / 2003

Ατύχημα Ιπτάμενης Αθλητικής Συσκευής, 30-09-2001

Πλαταιές Βοιωτίας

Η Διερεύνηση του ατυχήματος διενεργήθηκε από την Επιτροπή Διερευνήσεως Ατυχημάτων και Ασφάλειας Πτήσεων, σύμφωνα με:

- **Το ANNEX 13**
- **Τον Νόμο 2912/2001**
- **Την Ευρωπαϊκή Οδηγία 94/56**

Ο μοναδικός σκοπός της διερευνήσεως είναι η πρόληψη παρομοίων ατυχημάτων στο μέλλον.

Η Επιτροπή Διερευνήσεως Ατυχημάτων και Ασφάλειας Πτήσεων

Πρόεδρος

Κυβ/της Α. Τσολάκης

Μέλη

Α. Κατσίφας

τ. Αεροπαγίτης

Γ. Κασσαβέτης

Κυβερνήτης

Κ. Αλεξόπουλος

Διπλ. Μηχ/γος-Ηλ/γος Μηχ. ΕΜΠ

Γ. Γεώργας

Ταξίαρχος (ΜΤ) ΠΑ- ε.α.

Γραμματέας: Ι. Παπαδόπουλος

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ	1
1. ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ	1
1.1 Ιστορικό της Πτήσεως.....	1
1.2 Τραυματισμοί Προσώπων	1
1.3 Ζημιές Αλεξιπτώτου.....	1
1.4 Άλλες Ζημιές	2
1.5 Πληροφορίες Πληρώματος.....	2
1.6 Πληροφορίες Αλεξιπτώτου.....	2
1.7 Μετεωρολογικές Πληροφορίες	2
1.8 Αεροναυτιλιακά Βοηθήματα	2
1.9 Τηλεπικοινωνίες.....	2
1.10 Πληροφορίες Περιοχής Δραστηριότητας ΙΑΣ.....	2
1.11 Αποτυπωτές Πτήσεως	3
1.12 Πληροφορίες Συντριμμάτων και Προσκρούσεως.....	3
1.13 Ιατρικές και Παθολογικές Πληροφορίες.....	3
1.14 Πυρκαϊά	3
1.15 Διαδικασίες Επιβιώσεως.....	3
1.16 Δοκιμές και Έρευνες.....	3
1.17 Οργανωτικές και Διοικητικές Πληροφορίες.....	3
1.18 Συμπληρωματικές Πληροφορίες.....	3
1.19 Χρήσιμη και Αποτελεσματική Τεχνική Διερευνήσεως.....	4
2. ΑΝΑΛΥΣΗ	4
2.1 Αλεξίπτωτο	4
2.2 Χειριστής	4
3. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	5
3.1 Διαπιστώσεις	5
3.2 Αίτια	5
3.3 Συμβάλλοντες Παράγοντες	5
4. ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ	6

ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΟΜΕΝΟΣ

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ

ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΗΣ

ΤΥΠΟΣ

ΕΘΝΙΚΟΤΗΤΑ

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΝΗΟΛΟΓΗΣΗΣ

ΤΟΠΟΣ ΑΤΥΧΗΜΑΤΟΣ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΚΑΙ ΩΡΑ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΟΥΣΧΟΥΡΗΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΟΥΣΧΟΥΡΗΣ

ULTRA LIGHT PRODUCTS SUMMIT - M

ΑΛΕΞΙΠΤΩΤΟ ΠΛΑΓΙΑΣ PARA-PENT

ΕΛΛΗΝΙΚΗ

-

ΠΛΑΤΑΙΕΣ ΒΟΙΩΤΙΑΣ

30-09-2001 13:15

Όλοι οι αναφερόμενοι χρόνοι είναι τοπικοί.

Τοπική ώρα = UTC+3

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Την 30-09-2001 και ώρα 13:15, αεραθλητής ιπτάμενος με αλεξίπτωτο πλαγιάς στο πεδίο των Πλαταιών Βοιωτίας, λόγω κακών χειρισμών, το έθεσε σε απώλεια στηρίξεως με αποτέλεσμα την ανώμαλη προσγείωσή του και τον σοβαρό τραυματισμό του.

1. ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ

1.1. Ιστορικό της Πτήσεως

Την 30-09-2001 αεραθλητής εκτελούσε πτήση με αλεξίπτωτο πλαγιάς στην περιοχή δραστηριότητας Ιπτάμενων Αθλητικών Συσκευών (ΙΑΣ) των Πλαταιών Βοιωτίας. Απογειώθηκε από διαμορφωμένο χώρο του όρους Κιθαιρών με κατεύθυνση το πεδίο Πλαταιών. Μετά από πτήση μικρού χρόνου παρουσιάστηκε στην πτέρυγα ασύμμετρο κλείσιμο και μετά την επαναφορά από την κατάσταση αυτή η πτέρυγα περιήλθε σε μερική απώλεια στηρίξεως. Για την αντιμετώπιση της καταστάσεως ο πιλότος δεν αντέδρασε καταλλήλως, με αποτέλεσμα την πτώση στο έδαφος, με ταχύτητα 30 km/h περίπου. Παρόντες συνάδελφοί του πρόσφεραν τις πρώτες βοήθειες και με ασθενοφόρο τον μετέφεραν στο Νοσοκομείο για περίθαλψη.

1.2. Τραυματισμοί Προσώπων

	Πλήρωμα	Επιβάτες	Άλλοι
Θάνατοι	-	-	-
Σοβαροί Τραυματισμοί	1	-	-
Ουδέν/ελαφρείς	-	-	-

1.3. Ζημιές Αλεξιπτώτου

Δεν υπέστη ζημιές.

1.4. Άλλες Ζημιές

Δεν έχει εφαρμογή.

1.5. Πληροφορίες Πληρώματος

1.5.1. Χειριστής

Άνδρας 35 ετών με εμπειρία κάτω του μετρίου στο χειρισμό του αλεξιπτώτου πλαγιάς. Στο συγκεκριμένο τύπο αλεξιπτώτου, που ήταν μεγαλύτερων επιδόσεων από αυτά που γνώριζε, η εμπειρία του ήταν μικρή και δεν είναι γνωστό εάν είχε υποστεί σχετική εκπαίδευση.

Δεν ήταν μέλος κάποιας αερολέσχης και δεν διέθετε την σχετική άδεια χειριστή ΙΑΣ που προβλέπεται από τον Κανονισμό Τεχνικής Εκμεταλλεύσεως Υπερελαφρών Πτητικών Μηχανών(ΥΠΜ) και Ιπτάμενων Αθλητικών Συσκευών(ΙΑΣ) (άρθρο 16). Επίσης δεν υπάρχουν γραπτά στοιχεία περί των ωρών πτήσεώς του και σε ποιους τύπους αλεξιπτώτων.

1.6. Πληροφορίες Αλεξιπτώτου

Το αλεξιπτωτο ήταν τύπου UP Summit Large, χρώματος κίτρινου, μοντέλο 2001, έφερε ζώνη UP Everest και διέθετε εφεδρικό αλεξιπτωτο charly Γερμανικής κατασκευής. Πιστοποιητικό τύπου ΙΑΣ και πιστοποιητικό εργοστασίου κατασκευής δεν είχαν υποβληθεί στην ΕΛΑΟ και δεν είχε εκδοθεί άδεια πτήσεως ΙΑΣ (άρθρο 15 Κανονισμού).

Δεν υπάρχουν πληροφορίες περί της συντηρήσεώς του.

1.7. Μετεωρολογικές Πληροφορίες

Στην περιοχή την ώρα του ατυχήματος επικρατούσαν συνθήκες αστάθειας με ανοδικά και καθοδικά ρεύματα.

1.8. Αεροναυτιλιακά Βοηθήματα

Δεν έχει εφαρμογή.

1.9. Τηλεπικοινωνίες

Δεν έχει εφαρμογή.

1.10. Πληροφορίες Περιοχής Δραστηριότητας ΙΑΣ

Οι αεραθλητές που εκτελούν πτήσεις στην περιοχή των Πλαταιών, απογειώνονται από διαμορφωμένους χώρους του όρους Κιθαιρών. Στο όρος έχουν κατασκευασθεί τρεις βαθιές για τις απογειώσεις, δύο στην κορυφή (Β και Ν) και ένας στο μέσον περίπου της βορείας πλαγιάς. Οι αεραθλητές, απογειούμενοι από τους παραπάνω βαθιές, αναλόγως των συνθηκών του ανέμου, κατευθύνονται προς την πεδιάδα των Πλαταιών για πτήση και προσγείωση.

Για την ανωτέρω περιοχή δεν έχουν εκπονηθεί κανόνες εκμετάλλευσης ούτε έχει ορισθεί υπεύθυνος εκμετάλλευσης αυτής από την ΕΛΑΟ, όπως προβλέπεται στα άρθρα 21 και 22 του Κανονισμού Τεχνικής Εκμεταλλεύσεως Ιδιωτικών ΥΠΜ και ΙΑΣ.

1.11. Αποτυπωτές Πτήσεως

Δεν έχει εφαρμογή.

1.12. Πληροφορίες Συντριμμάτων και Προσκρούσεως

Η πτώση και πρόσκρουση έγινε στη βόρεια πλαγιά του όρους Κιθαιρών, με αποτέλεσμα τον σοβαρό τραυματισμό του χειριστού, ενώ το αλεξίπτωτο δεν υπέστη ζημιές.

1.13. Ιατρικές και Παθολογικές Πληροφορίες

Ο χειριστής υπέστη σοβαρό τραυματισμό.

1.14. Πυρκαϊά

Δεν έχει εφαρμογή.

1.15. Διαδικασίες Επιβιώσεως

Οι πρώτες βοήθειες χορηγήθηκαν από τους προστρέξαντες και το ΕΚΑΒ.

1.16. Δοκιμές και Έρευνες

Δεν έχει εφαρμογή.

1.17. Οργανωτικές και Διοικητικές Πληροφορίες

Δεν έχει εφαρμογή.

1.18. Συμπληρωματικές Πληροφορίες

Τον Μάιο το 2001 εξεδόθη η υπ' αριθμ. ΥΠΑ/Δ2/Δ/17591/6614 απόφαση του Διοικητού της ΥΠΑ (ΦΕΚ 558/Β/15-5-2001) με θέμα "Κανονισμός Τεχνικής Εκμετάλλευσης Ιδιωτικών Υπερελαφρών Πτητικών Μηχανών και Ιπταμένων Αθλητικών Συσκευών".

Σ' αυτόν τίθεται το κανονιστικό πλαίσιο τεχνικής εκμεταλλεύσεως των ανωτέρω αναφερομένων συσκευών και η ΥΠΑ αναθέτει στην Ελληνική Αεραθλητική Ομοσπονδία (ΕΛΑΟ) αρμοδιότητες που αφορούν μεταξύ άλλων :

- α) την εκπόνηση προδιαγραφών κατασκευής και συντηρήσεως ΥΠΜ και ΙΑΣ,
- β) την υιοθέτηση προδιαγραφών ξένων κρατών κατασκευής ΥΠΜ και ΙΑΣ εφ' όσον κρίνει ότι εξασφαλίζουν το επιθυμητό επίπεδο ασφαλείας,
- γ) τον ορισμό προϋποθέσεων λειτουργίας σχολών ΥΠΜ και ΙΑΣ,
- δ) την εκπόνηση προγράμματος εκπαιδεύσεως για την κάθε κατηγορία για μαθητές και εκπαιδευτές,

στ)την εκπόνηση κανόνων εκμεταλλεύσεως Πεδίων Προσγειώσεως ΥΠΜ και ΙΑΣ,

ζ)την εκπόνηση κανόνων εκμεταλλεύσεως περιοχών δραστηριοτήτων ΙΑΣ,

η)την έκδοση Πιστοποιητικών Τύπου ΥΠΜ και ΙΑΣ και αποδοχή Πιστοποιητικών ξένων κρατών.

Η ΥΠΑ παραχωρεί επίσης στην ΕΛΑΟ την αρμοδιότητα της διατήρησης μητρώου καταγραφής ΥΠΜ και ΙΑΣ και την έκδοση αδείας πτήσεως στις καταγεγραμμένες ΥΠΜ και ΙΑΣ και στους χειριστές αυτών.

Η ΥΠΑ ελέγχει και εγκρίνει με βάση τον κανονισμό όλες τις παραχωρηθείσες στην ΕΛΑΟ αρμοδιότητες.

Μέχρι σήμερα οι απαιτήσεις του κανονισμού δεν έχουν υλοποιηθεί από την ΕΛΑΟ και την Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας.

1.19. Χρήσιμη και Αποτελεσματική Τεχνική Διερεύνησης

Δεν έχει εφαρμογή.

2. ΑΝΑΛΥΣΗ

2.1. Αλεξίπτωτο

Μετά από πραγματοποιηθέντα έλεγχο στο αλεξίπτωτο τούτο ευρέθη σε άριστη κατάσταση.

2.2. Χειριστής

Από τις περιγραφές συναθλητών του προκύπτει ότι δεν ήταν τυποποιημένος στην πτητική του δραστηριότητα, αλλ' ούτε και έμπειρος, δεδομένου ότι κατά τη διάρκεια των πτήσεων ακολουθούσε λανθασμένες διαδικασίες. Την συγκεκριμένη ημέρα δεν ήταν νηφάλιος και ενώ γνώριζε ότι οι καιρικές συνθήκες δεν ήταν ιδανικές για πτήση με αλεξίπτωτο, αποφάσισε να την εκτελέσει. Έτσι ενώ ήταν έτοιμος να απογειωθεί, καθυστέρησε διότι το πεδίο α/γ επηρεάστηκε από αιφνίδιο ισχυρό άνεμο τύπου στρόβιλου. Μετά την σταθεροποίηση του ανέμου καθυστέρησε επιπλέον την α/γ, δείχνοντας νευρικότητα. Όταν αποφάσισε να απογειωθεί, ο άνεμος ήταν ΒΑ με ένταση 10 km. Μετά από πτήση λίγων λεπτών (2-3) δίπλωσε το μισό αλεξίπτωτο από την δεξιά πλευρά, (δεξιό ασύμμετρο μπροστινό κλείσιμο). Στη συνέχεια το αλεξίπτωτο άνοιξε και χωρίς ο χειριστής να μπει σε στροφή ακολούθησε αριστερό ασύμμετρο κλείσιμο 50-60%. Μετά τις δύο παραπάνω ανώμαλες καταστάσεις, αντί να εκτελέσει τις προβλεπόμενες ενέργειες για την επαναφορά του αλεξιπτώτου σε κατάσταση ομαλής πτήσεως, πίεζε συμμετρικά προς τα κάτω τα φρένα του αλεξιπτώτου με αποτέλεσμα αυτό να είναι μεν ανοικτό αλλά χωρίς να αναπτύσσει ταχύτητα. Ο ανωτέρω παρατεταμένος χειρισμός του αλεξιπτώτου οδήγησε στην απώλεια στηρίξεώς του και την απότομη πτώση του στο έδαφος με συνέπεια τον σοβαρό τραυματισμό του χειριστού. Η γενική εντύπωση των συναθλητών του ήταν ότι δεν έδειχνε την απαιτούμενη για το άθλημα σοβαρότητα. Πολλές φορές του είχαν γίνει συστάσεις και παρατηρήσεις για λανθασμένες ενέργειες εν πτήσει με αποκορύφωμα την αλόγιστη χρήση των φρένων του αλεξιπτώτου. Όσον αφορά τη συγκεκριμένη πτήση όλοι οι παρευρισκόμενοι πιστεύουν ότι οι συνθήκες δεν ήταν ιδιαίτερα δύσκολες ώστε να μη μπορεί να ανταποκριθεί σ' αυτές.

3. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

3.1. Διαπιστώσεις

- 3.1.1** Η ΕΛΑΟ δεν υλοποίησε τις απαιτήσεις του Κανονισμού Τεχνικής Εκμεταλλεύσεως ιδιωτικών ΥΠΜ και ΙΑΣ.
- 3.1.2** Η ΥΠΑ δεν άσκησε την προσήκουσα εποπτεία και τον σχετικό έλεγχο για την υλοποίηση των απαιτήσεων του Κανονισμού από την ΕΛΑΟ.
- 3.1.3** Ο χειριστής δεν είχε την προβλεπόμενη από τον κανονισμό άδεια χειριστή.
- 3.1.4** Η ΙΑΣ δεν ήταν εγγεγραμμένη στο μητρώο ΙΑΣ της ΕΛΑΟ και δεν είχε άδεια πτήσεων.
- 3.1.5** Δεν είχαν εκπονηθεί κανόνες εκμεταλλεύσεως και δεν είχε ορισθεί από την ΕΛΑΟ υπεύθυνος περιοχής δραστηριότητας ΙΑΣ.
- 3.1.6** Ο χειριστής δεν είχε την απαιτούμενη εμπειρία στον τύπο του αλεξιπτώτου με το οποίο ιπτάθη και την συγκεκριμένη ημέρα εκτιμάται ότι δεν ήταν νηφάλιος.
- 3.1.7** Ορισμένες πτητικές ενέργειες του χειριστού ήταν λανθασμένες όπως η υπερβολική χρήση των φρένων του αλεξιπτώτου.
- 3.1.8** Δεν ακολούθησε τις προβλεπόμενες ενέργειες για επαναφορά του αλεξιπτώτου σε κανονική πτήση μετά από τα δύο ασύμμετρα κλεισίματά του.

3.2. Αίτια

Η εφαρμογή λανθασμένων χειρισμών για την επαναφορά του αλεξιπτώτου σε ομαλή πτήση μετά από ανώμαλη θέση.

3.3. Συμβάλλοντες Παράγοντες

- 3.3.1.** Ο χειριστής δεν είχε εκπαιδευτεί κι' ούτε είχε την απαραίτητη πτητική πείρα στην συγκεκριμένη πτητική μηχανή.

4. ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

4.1-2003-43 Η ΕΛΑΟ να προβεί στην υλοποίηση των απαιτήσεων του Κανονισμού Τεχνικής Εκμετάλλευσης Ιδιωτικών Υπερελαφρών Πτητικών Μηχανών και Ιπτάμενων Αθλητικών Συσκευών.

4.2-2003-44 Η ΥΠΑ να επιβλέψει την εφαρμογή του εν λόγω Κανονισμού από την ΕΛΑΟ.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Ακριβός Τσολάκης

Ακριβές αντίγραφο

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

Ι. Παπαδόπουλος

ΤΑ ΜΕΛΗ

Α. Κατσίφας

Κ. Αλεξόπουλος

Γ. Γεώργας

Γ. Κασσαβέτης